L. s. 1394/94.

Alleg. 202.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku posła Pilata w przedmiocie rozpatrzenia projektów do ustaw o zawodowych stowarzyszeniach rolników i o posiadłościach rentowych.

Wysoki Sejmie!

Komisya administracyjna rozważywszy wniosek posła Pilata i treść obu rojektów do ustaw, do których on się odnosi, przyszła do przekonania, że należy polecić Wydziałowi krajowemu, aby owe projekta zbadał dokładnie tak ze stanowiska stosunków i potrzeb kraju jak i ze stanowiska konstytucyjnej kompetencyi.

Jak to wnioskodawca w uzasadnieniu wniosku obszerniej wykazał, pierwszy z tych projektów wytwarza przymusową organizacyę zawodu rolniczego i porucza jej spełnienie bardzo rozległych i nieraz bardzo trudnych zadań, którym ta organizacya, tak jak obmyślaną została w projekcie przynajmniej w naszym kraju, nie będzie w stanie podołać. Projekt drugi, t. j. projekt do ustawy o posiadłościach rentowych chcąc zaradzić wadom w dzisiejszych stosunkach kredytu ziemskiego, w prawie o podziale spadków rolniczych i rozdrabnianiu własności ziemskiej dąży do stopniowego ale radykalnego przekształcania ustroju własności rolniczej i jej stosunków kredytowych. Nasuwają się jednak pewne wątpliwości, czy to przekształcenie w ten sposób jak projekt je formułuje będzie odpowiedniem, czy mianowicie przemiana własności rolniczej w dożywotnie dzierżenie, zależne w swoim trwaniu i możności przeniesienia na spadkobierców od uznania władzy nadzorczej, odpowiada wymaganiom zdrowej polityki ekonomicznej i społecznej.

Nadto projekt pierwszy dotyczy wyłącznie a drugi w części spraw kultury krajowej, które w myśl §. 18. statutu krajowego należą do kompetencyi Wysokiego Sejmu zatem zachodzi potrzeba wykazania granic kompetencyi ustawodastwa krajowego w obec ustawodawstwa państwowego.

Komisya administracyjna uznaje, że jest obowiązkiem Wysokiego Sejmu rozpatrzyć obydwa projekty mające tak wielkie znaczenie dla ludności rolniczej pod względem ekonomicznym

i społecznym, sądzi jednak, że to z powodu wielkiej objętości tychże tudzież dołączonych do nich alegatów nie może nastąpić inaczej jak na podstawie poprzedniego zbadania tych projektów przez Wydział krajowy.

Komisya wnosi przeto zgodnie z wnioskodawcą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby projekty do ustaw o posiadłościach rentowych i o zawodowych stowarzyszeniach rolników wniesione przez Rząd do Izby deputowanych Rady państwa rozpatrzył tak ze stanowiska kompetencyi ustawodawczej jak i ze względu, o ile one potrzebom i stosunkom kraju odpowiadają i po zasięgnięciu opinii towarzystw rolniczych, towarzystw prawniczych i instytucyi kredytowych przedłożył Sejmowi odpowiednie wnioski na początku najbliższej sesyi sejmowej.

Lwów dnia 7 lutego 1894.

Zastępca przewodniczącego:
S. Koziebrodzi.

Sprawozdawca:
Pilat.